

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref: 11/2297-7/IWM

24.05.2013

UDIs innspill til høring om endringer i straffeloven - Forberedelse til tvangsekteskap

Vi viser til høringsbrev av 08.02.2013 med frist 01.06.2013. UDI ønsker å gi innspill til endringsforslag om forberedelse til tvangsekteskap i straffeloven. Vi har ikke kommentarer til de øvrige endringsforslag i høringsnotatet. Vi har avklart med Innvandringsavdelingen i Justisdepartementet at vi sender våre innspill direkte til Lovavdelingen med kopi til Innvandringsavdelingen.

UDI er i utgangspunktet positiv til forslagene om endringer i straffelovsbestemmelsen om forberedelse av tvangsekteskap. Vi har imidlertid følgende innspill til forslaget:

- 1) Bestemmelsen bør ramme også tilfeller der fornærmede er klar over at formålet med reisen til et annet land er ekteskapsinngåelse. En slik utvidelse fremstår som rimelig og hensiktsmessig for å oppnå effekt av endringsforslaget. Ofte vil det være gjennom kontakt med den som skal giftes bort at hjelpeapparatet blir kjent med forberedelseshandlinger. Vedkommende vil i slike tilfeller ha mistanke eller kunnskap om ekteskapsinngåelse.
- 1) Departementet bør vurdere også å omfatte forberedelseshandlinger til tvangsekteskap som skal gjennomføres *i Norge*. Som et eksempel mener vi det bør være straffbart etter straffeloven § 222 annet ledd å medvirke til at en person fraktes til Norge som asylsøker med forsett om at personen vil bli utsatt for tvangsekteskap med norsk borger. Avgrensningen opp mot reise til annet land kan få uheldige konsekvenser ved at en slik bestemmelse ikke vil fange opp slike eller tilsvarende saker.
- 2) Formuleringen i lovbestemmelsen bør utformes mer generelt. Det bør fremgå at *forberedelseshandlinger* er straffbart, ikke kun «forledelse til å reise». Vi foreslår for eksempel: «*På samme måte straffes den som forbereder en slik handling som nevnt i annet ledd første punktum*». Det bør i tillegg tydeliggjøres i lovens forarbeider hva som regnes som forberedelse til ekteskapsinngåelse. Avtaler om ekteskap gjøres muntlig.

Familien i Norge kan avtale med familien i hjemlandet om at et ekteskap skal finne sted. Mange av tvangsekteskaps sakene UDI kommer i befatning med gjennomføres i opprinnelseslandet, men forberedelsene kan skje i Norge ved at personen blir tvangsforlovet her gjennom Skype eller telefon. Vil en forberedelse være selve arrangementen av bryllup ved at lokale leies og man bestiller mat og klær, eller er det tilstrekkelig at det inngås en muntlig avtale om ekteskap mens fornærmede befinner seg i Norge? Vi mener at både *forlovelse*, *muntlig avtale om ekteskap* og inngåelse av et *religiøst ekteskap* bør anses som forberedelse av et tvangsekteskap, i tillegg til forberedelseshandlinger som bryllupsforberedelser, forledelse av en person til å reise mv. Tilsvarende vil være gjeldende dersom ekteskapsinngåelsen skal skje i Norge.

- 3) Vi har forstått det slik at hensikten med bestemmelsen er forebyggende. For at bestemmelsen skal forhindre selve gjennomføringen av ekteskapsinngåelsen, mener vi at det må iverksettes konkrete tiltak for at de foreslåtte endringene skal kunne håndheves i praksis. For at straffansvar skal kunne oppstå allerede før utreise, vil det være nødvendig å legge til rette for identifisering og rask reaksjon på forberedelseshandlinger. Vi mener herunder at departementet bør vurdere å
- tilføye i straffeloven § 139 at avvergesplikten også gjelder for straffebestemmelsen om tvangsekteskap.
  - utarbeide instruks/retningslinjer for passinndragelse ved mistanke om utreise for ekteskapsinngåelse som rammes av straffeloven. Vi viser til politiets retningslinjer for å nekte utstedelse eller inndra pass/utlendingspass og reisebevis ved mistanke om utreise for å utføre kjønnslemlestelse (Politidirektoratets rundskriv 2009/007). Vi mener lignende retningslinjer også bør utarbeides for saker som gjelder tvangsekteskap.

Med hilsen

Stephan Mo
avdelingsdirektør

Tor Magne Hovland
underdirektør

Kopi:
Innvandringsavdelingen, Justis- og beredskapsdepartementet

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur. Brevet sendes kun elektronisk.